

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

467 / 12.9.2024

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României și a Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente*, inițiată de domnul senator USR Radu-Mihai Mihail împreună cu un grup de parlamentari USR (**Bp. 388/2024**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul stabilirii de noi prevederi referitoare la înregistrarea și soluționarea sesizărilor//întâmpinărilor din secția de votare și de aplicare a unor sancțiuni cu privire la nerespectarea acestora.

De asemenea, prin inițiativa legislativă se propune introducerea unei noi rubrici în procesele-verbale, care să permită membrilor birourilor secțiilor de votare să consemneze refuzul de a semna respectivele procese-verbale, în cazul în care se înregistrează nereguli în timpul procesului de votare.

II. Observații

1. Referitor la soluțiile normative propuse în cuprinsul art. I pct. 1 - art. 44 alin. (19), apreciem că acestea sunt lipsite de claritate și previzibilitate, aspect ce poate fi de natură să conducă la o posibilă afectare a art. 1 alin. (5) din *Constituție*, pentru considerentele ce urmează a fi expuse în continuare:

În primul rând, precizăm că din modalitatea de formulare a normei nu reiese ce presupune acțiunea de „*acceptare*” a întâmpinărilor sau sesizărilor formulate de către președintele biroului electoral al secției de votare sau de către locțiitorul acestuia, iar în măsura în care aceasta vizează, în realitate, înregistrarea întâmpinărilor sau sesizărilor formulate, textul trebuie reformulat în consecință.

În al doilea rând, pentru coerența măsurilor propuse, apreciem că era necesar să se clarifice cum urmează a se face dovada faptului că președintele biroului electoral al secției de votare sau locțiitorul „*nu acceptă*” întâmpinările sau sesizările formulate, astfel încât persoanele în cauză să se poată adresa biroului electoral superior.

În al treilea rând, precizăm că teza a II-a a soluției normative propuse ar fi fost neclară sub aspectul „*măsurilor necesare*” pe care biroul electoral județean sau al sectorului municipiului București le poate dispune, având în vedere că, în conformitate cu prevederile art. 19 alin. (1) lit. c) din *Legea nr. 370/2004*, birourile electorale județene, respectiv birourile electorale ale sectoarelor municipiului București rezolvă întâmpinările referitoare la propria activitate, iar nu cu privire la activitatea birourilor electorale ale secțiilor de votare. Constatăm, astfel, și o necorelare între normele propuse și actualele dispoziții legale în vigoare.

Așadar, având în vedere aspectele expuse mai sus, apreciem că ar fi fost necesară reanalizarea și revizuirea dispozițiilor preconizate, observațiile formulate fiind valabile și în ceea ce privește art. II pct. 2 al inițiativei legislative.

2. Referitor la art. I pct. 3 al inițiativei legislative, apreciem că ar fi necesară justificarea, în mod corespunzător, în cuprinsul *Expunerii de motive*, a soluției privind eliminarea din cuprinsul art. 49 alin. (2) din *Legea nr. 370/2004* a tezei finale, care face referire la faptul că președintele biroului electoral al secției de votare va menționa, în

cuprinsul procesului-verbal, motivele care au împiedicat semnarea acestuia de către membrii biroului secției de votare.

De asemenea, apreciem că era necesară reconsiderarea soluției normative, având în vedere că, raportat la conținutul textului propus la art. I pct. 2 al inițiativei legislative, în practică se pot ivi situații în care membrii biroului secției de votare refuză semnarea procesului-verbal, dar și includerea unor mențiuni referitoare la refuzul exprimat, iar, în astfel de ipoteze, apare că ar fi fost necesar ca președintele biroului secției de votare, în exercitarea atribuțiilor legale, să facă mențiunile corespunzătoare privind motivele care au împiedicat semnarea procesului-verbal.

Observația este valabilă pentru norma propusă la art. II pct. 4 al inițiativei legislative.

3. Cu privire la art. I pct. 4 al inițiativei legislative, apreciem că norma propusă nu satisface condițiile de claritate, precizie, previzibilitate și accesibilitate statuate în mod constant în jurisprudența¹ instanței de contencios constituțional, având în vedere că din cuprinsul textului preconizat nu rezultă care este subiectul activ al faptei contravenționale preconizate. Astfel, în lipsa unei reprezentări clare a elementelor care constituie contravenția, judecătorul însuși nu dispune de reperele necesare în aplicarea și interpretarea legii, cu prilejul soluționării plângerii îndreptate asupra procesului-verbal de constatare și sancționare a contravenției.

Astfel, în forma în care este propusă, norma ar putea fi de natură să conducă la afectarea *principiului legalității incriminării și principiului securității juridice* consfințit de art. 1 alin. (5) din Constituție.

Observația este valabilă și pentru art. II pct. 5 al inițiativei legislative.

De asemenea, raportat la prevederile art. 4 alin. (1) din *Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare*, considerăm că era necesar să se clarifice termenul avut în vedere pentru intrarea în vigoare a normei

¹ Decizia nr. 457/2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 alin. (3) și (4), precum și ale art. 65 lit. s) și ș), ale art. 66 lit. a), b) și c) în ceea ce privește trimiterile la art. 65 lit. s), ș) și t) și ale art. 67 alin. (2) lit. b) în ceea ce privește trimiterile la art. 65 lit. s), ș) și t) din Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19.

propușe, observația fiind valabilă și pentru dispozițiile inițiativei legislative de la art. I pct. 5, pct. 6 și art. II pct. 5, pct.6.

4. Referitor la art. II pct. 1 al inițiativei legislative, se impun clarificări suplimentare cu privire la modificarea preconizată, având în vedere că soluția propusă care vizează înlocuirea termenului „să înregistreze” cu sintagma „să atribuie un număr de înregistrare” nu este de natură să modifice în esență concepția actualei norme în vigoare, nefiind, astfel, clară rațiunea ce stă la baza modificării textului în forma preconizată.

5. Cu titlu preliminar, din perspectiva *principiului securității juridice* în materie electorală, menționăm că revine Curții Constituționale să aprecieze la un eventual control de constituționalitate, prin raportare la jurisprudența sa² anterioară, încălcarea exigențelor stabilite prin recomandările Comisiei de la Veneția.

Totodată, întrucât prezentele soluții legislative sunt promovate într-un termen mai mic de un an până la data stabilită pentru alegerea Președintelui României din anul 2024 și pentru alegerile pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2024, se vor avea în vedere *Decizia nr.426/2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (14) și (15), ale art. 41 alin. (4) și ale art. 122 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali și Decizia nr.148/2024 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea art. 5 alin. (1) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României*, respectiv ca măsurile promovate să stabilească aspecte tehnice, care nu sunt de natură să aducă prejudicii exercitării drepturilor electorale și, ca atare, pot fi adoptate într-un termen mai mic de un an până la data organizării alegerilor.

Atașăm prezentului punct de vedere opinia Autorității Electorale Permanente, transmisă prin adresa nr. 24485/07.08.2024.

² Decizia nr. 51/2012, Decizia nr. 682/2012, Decizia nr. 799/2015, Decizia nr. 146/2019, Decizia nr. 150/2020, Decizia nr. 678/2020.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Parlamentul va decide adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ion-Marcel CIOACU

PRIM-MINISTRU

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Nr. 7393 / DRP
DATA 07.08.2024

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Nr. 24485, 07.08.2024

CASEPVA

Ch 07.08.2024

Către: Secretariatul General al Guvernului
Departamentul pentru Relația cu Parlamentul
drparlament@gov.ro
Domnului Nini Săpunaru, secretar de stat

Referitor la: Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României și a Legii nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente (B388/2024)

Stimate domnule secretar de stat,

Având în vedere adresa dumneavoastră cu nr. 6918/2024/22.07.2024, înregistrată la Autoritatea Electorală Permanentă cu nr. 24485/22.07.2024, prin care solicitați opinia motivată privind susținerea sau respingerea *Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României și a Legii nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente (B388/2024)*, formulăm următorul punct de vedere:

Potrivit expunerii de motive, inițiativa legislativă are în vedere modificarea Legii nr. 370/2004 și a Legii nr. 208/2015 astfel încât să se stabilească noi prevederi referitoare la înregistrarea și soluționarea sesizărilor/întâmpinărilor din secția de votare și a unor sancțiuni cu privire la nerespectarea acestora. De asemenea, proiectul propune introducerea unei noi rubrici în procesele-verbale, care să permită membrilor birourilor secțiilor de votare să consemneze refuzul de a semna respectivele procese-verbale, în cazul în care se înregistrează nereguli în timpul procesului de votare.

Totodată, inițiatorul motivează că propunerea este formulată în contextul în care, la alegerile din 9 iunie 2024, „1,5 milioane de voturi au fost anulate sau pierdute și având în vedere neregulile semnalate de către membrii birourilor secțiilor de votare sau de către observatorii independenți”, considerând că aceste modificări și completări sunt esențiale pentru a garanta pe viitor un proces electoral transparent, corect și eficient.

În primul rând, semnalăm necorelarea între situația reclamată cu privire la alegerile din data de 9 iunie 2024 și finalitatea urmărită prin propunerea legislativă.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

De asemenea, arătăm că dispozițiile art. 19 alin. (1) lit. c) și e), art. 20 alin. (1) lit. c) și e), art. 24 alin. (4) lit. c) și alin. (7), art. 49 alin. (1) lit. h) și alin. (5)-(6), art. 50 alin. (1) lit. h) și alin. (3) și art. 55 lit. p) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și art. 14 alin. (1) lit. f) și j) și alin. (3) lit. b) și c), art. 18 lit. c) și f), art. 51 alin. (4), art. 93 alin. (2) lit. j) și alin. (6)-(9), art. 95 alin. (2) lit. k) și alin. (3) și art. 98 lit. o) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, stabilesc cadrul legal adecvat pentru exercitarea dreptului oricărei persoane de a formula întâmpinări și contestații față de activitatea biroului electoral al secției de votare, sancționarea refuzului de a primi și înregistra o întâmpinare, contestație sau orice altă cerere/plângere, formulată în scris, precum și consemnarea în evidențe a acestor documente, inclusiv în procesele-verbale de constatare și centralizare a rezultatelor votării.

Astfel, arătăm că propunerile de modificare și completare a Legii nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, prevăzute la art. I și art. II sunt de natură a genera doar un excedent birocratic în operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare. Mai mult, propunerile nu tratează aspectele tehnice subsumate implementării propunerii, în sensul că nu sunt stabilite măsurile de formalizare a registraturii biroului electoral al secției de votare sau instituțiile și autoritățile publice care confecționează și pun la dispoziția respectivelor birouri logistica aferentă.

Pe cale de consecință, față de aspectele mai sus menționate, Autoritatea Electorală Permanentă nu susține adoptarea *Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României și a Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente (B388/2024)*.

Cu deosebită considerație,

Președinte,
Toni GREBLĂ